

LEV Bornholm

23. årgang • Nr. 3 • August 2018

Landsforeningen
LEV

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

Billedet er fra
besøget på
Bornholms
Middelaldercenter.

Læs side 16

Bestyrelsen for LEV Bornholm

www.levbornholm.dk

Formand, HB-medlem

[Henrik Stilling](#)

Segenvej 8
3700 Rønne
Telefon 2617 0829
hstilling@gmail.com

Kasserer

[Per Holm](#)

Toftelunden 30
3790 Hasle
Telefon 2024 6710
per@toftelunden.dk

Sekretær

[Steen Kofod](#)

Værmlandsvej 9
3700 Rønne
Telefon 2960 3474
steenkofod@youmail.dk

Medlem af bestyrelsen

for Aftenskolen for
specialundervisning

[Lars Larsen](#)

Aspevej 4, 3751 Østermarie
Telefon 5647 0839
angl@mail.dk

Bestyrelsesmedlem i DH

[Timm Kuhre](#)

Sdr. Lyngvej 31, 3700 Rønne
Mobil 2992 8772
kkuhre@jubii.dk

Bestyrelsesmedlem

[Anders Pedersen](#)

Pælevej 15, Listed
3740 Svaneke
Telefon 5649 6703
anderskp@live.dk

Lokalbladsredaktør

[Grethe Anthonsen](#)

Zahrtsmannsvej 20
3700 Rønne
Telefon 5695 4038
anthonsen@mail.tele.dk

Suppleant

[Trine Stilling](#)

Segenvej 8
3700 Rønne
Telefon 6088 8211
trinecarlsen@gmail.com

Revisor

[Rønne Revision](#)

St. Torvegade 12
3700 Rønne
Telefon 5695 0595
www.ronnerevision.dk

LEVs årsfest er flyttet til den 27/10. Der kommer nærmere besked.

Annoncesalg:

Rosengrenen ApS
Hovedgaden 8, 8670 Låsby
Tlf. 86 95 15 66
(kl. 8.30-12.00 og 12.30-15.00)
Mail: info@rosengrenen.dk

– hvortil alle spørgsmål
vedr. annoncer bedes rettet.

Sats og tryk:

Intryk ApS
Tlf. 70 21 10 00
www.intryk.dk

Deadline:

Indlæg til næste blad skal være redaktøren
i hænde senest den 12. oktober 2018.

Besparelserne kan mærkes

Jeg vil jo gerne, så vidt det nu kan lade sig gøre, komme ud og opleve forholdene for mennesker med udviklingshæmning på Bornholm. Derfor inviterer jeg mig selv ud på bostederne og dagtilbuddene, og det er især i foråret, at jeg kan nå en stribe besøg. Jeg har således i år været på besøg på bl.a. Stenbanen, Gartnerparken, Røbo og i Valmuen.

Der er to ting, der går igen alle de steder, jeg kommer. Det ene er, at vi har nogle rigtig gode bosteder på Bornholm. Alle steder bliver der arbejdet med en pædagogisk tilgang, der er helt i tråd med det, vi ønsker i LEV. Der er ingen låste døre, men pædagogisk personale, der har en helhedsorienteret tilgang til beboerne.

Beboerne betragtes som mennesker med rettigheder og fri vilje, men har forskellige behov for støtte til at leve så godt et liv som muligt. Institutionstanken er langt væk, og der fokuseres på at skabe et rigtigt hjem for beboerne. Dette er ikke en selvfølge, og det er ikke i alle kommunerne, at man kan konstatere det samme, der på Bornholm forekommer helt naturligt for alle.

Men! ... for der er et men. Den anden ting, jeg hører alle steder, er, at besparelserne på det pædagogiske personale har store konsekvenser. Der er ikke længere råd til at komme ret meget ud. I weekenderne må mange beboere blive i deres hjem, da deres

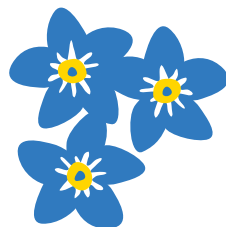
dagtilbud eller beskyttede beskæftigelse er lukket. Det, der for os uden funktionsnedsættelser er helt naturligt som fx at tage på skovtur, tage i biografen eller bare en tur ud at købe tøj, er rigtigt svært for mange bosteder at hjælpe beboerne med.

Jeg skal minde om, at mennesker med funktionsnedsættelser har den samme ret til deltagelse i samfundslivet som os andre (jævnfør Handicapkonventionen), og jeg må konstatere, at politikerne har skåret for dybt gennem de seneste års besparelser.

Center for Psykiatri og Handicap gør, hvad de kan for at skabe så gode rammer som muligt. På bostederne fortæller man mig, at handicapchefen er en mand, der lytter til problemerne og altid prøver at imødekomme udfordringerne. Dette bekræftes af projektet "I Sunde Hænder", der er beskrevet i dette blad, hvor kommunen har søgt penge til en sundhedsfremmende indsats på bostederne. Men forvaltningen skal have penge at arbejde med, og det er på tide, at politikerne er deres ansvar voksent.

Læs i bladet om "I Sunde Hænder", som vi i LEV gerne vil rose, og ellers kan du læse om aktiviteter som fx vores vellykkede udflugt til Bornholms Middelaldercenter og vores arrangement på Folkemødet.

God læselyst!

Sæsonafslutning på madholdet

Det er efterhånden ved at være en tradition, at når Kildebakken og Ungdomsskolens madhold afslutter sæsonen, bliver elevernes forældre indbudt til stor middag.

LEV er sponsor for madholdet og derfor også altid inviteret. I år havde vi i LEV valgt at forære alle eleverne et eksemplar af "Billedkøgebogen", og den har Korna, der er underviser, brugt i løbet af sæsonen.

Det fleste af opskrifterne, der var brugt til aftenens middag, var da også taget fra køgebogen, og der var rigtig mange gode

retter. Efter maden kom alle elever op enkeltvis og fik deres bog og mappe udleveret, og der blev klappet af alle.

Alt i alt var det en hyggelig aften og en god afslutning på sæsonen. På bestyrelsesmødet d. 18/4 besluttede kredsbestyrelsen, at LEV fortsætter finansieringen af madholdet minimum de næste to sæsoner.

Erikas 40-års jubilæum

Torsdag den 15. marts 2018 kunne Erika Andersen fejre sit 40-års jubilæum på Bog og Dagtilbuddene Klintebo, som dengang hed Institutionen Strøbyhus. Den 5. april holdes der reception i Langhuset, hvor Erika har sin daglige gang, for at markere Erikas lange og tro tjeneste.

Erika er afholdt af både beboere og kollegaer. Hendes omsorgsgen skinner igennem via hendes altid venlige og smittende humør samt positive tilgang til livet. Erika er en stabil medarbejder, der ikke er bange for at sige sin mening og give/modtage kritik.

Kollegaerne drager stor nytte af hendes erfaring og nyder, når Erika fortæller om dengang, det pædagogiske arbejde så helt anderledes ud. Beboerne har en stor respekt for Erikas lange erfaring, også fordi hun med sin kærlige, humoristiske, forudsigelige og genkendelige tilgang tilfører dem den omsorg og støtte, som de har brug for i dagligdagen.

Oprindeligt drømte Erika om at blive pædagog og arbejde med små børn. Men efter endt skolegang og et år i huset fik Erika job på salatfabrikken i Rønne, og kort efter blev hun gravid. Herefter var Erika hjemmegående 1 år, da hendes mand var inde som soldat. Imellem to graviditeter har Erika arbejdet flere steder, blandt andet i fisken og på vaskeri. Efter barn nummer to blev Erika dagplejemor og passede 4 børn udover egne børn. På et tidspunkt flyttede familien til Åkirkeby, hvor Erika kom i venteposition til dagplejebørn.

Erika fortæller, at hun den 15. marts 1978 blev kontaktet af en ansat fra Strøbyhus, der spurgte, om hun kunne hjælpe

på grund af sygdom. Erikas bror arbejdede dernede på en anden afdeling og havde talt om, at hans søster var imellem job.

Erika havde ingen erfaring indenfor dette område men startede alligevel den dag alene i en aftenvagt med 6 beboere uden oplæring. Hun fik besked på, at hun kunne spørge en fra de andre afdelinger, hvis hun havde brug for hjælp. Herefter fik hun udleveret nøgler og vist, hvor pillerglassene stod. Erika måtte selv læse på glasset, hvem der skulle have hvad, hvor meget og hvornår. Herefter var det bare at gå i gang med arbejdet.

Mange i dag ville måske være løbet skrigende bort, men ikke Erika. Dette kendetegner samtidig Erikas lyse og positive sind. Hun syntes, det var gået godt, og mange af "klienterne" kunne jo tale og hjælpe hende, så godt de kunne. Derfor blev hun spurgt, om hun ville komme igen og har været ansat siden.

Erika kom på uddannelse som omsorgsmedhjælper på den gamle produktionshøjskole. Det var en kortvarig uddannelse nogle dage om ugen i en periode. Bagefter fik hun basis-medicinkursus af en læge, der kom ovrefra. Erika har siden deltaget i mange andre kurser og er i dag fungerende forflytningsinstruktør.

Erika fortæller, at der på Institutionen Strøbyhus boede ca. 40 "klienter". Ledelsesmæssigt bestod Strøbyhus af en "forstander" og flere afdelingsledere. Erika har arbejdet under 5 af disse forstandere/overordnede ledere og 5 afdelingsledere, herunder også sin bror.

Erika fortæller levende om forhold, rammer og tilgange, som det så ud dengang og

sætter det i forhold til tiden nu. Dengang bestod institutionen Strøbyhus af to huse, som henholdsvis blev kaldt "Klintebo" og "Gammel-Strøby". Det hus, vi i dag kalder Langhuset, hed "Klintebo" og var opdelt i 6 afdelinger og Gammel-Strøby i 3 mindre afdelinger. I huset "Klintebo" boede der dengang 30 klienter, hvor der i dag bor 16 beboere. Derudover var der også personer, der kom i aflastning udefra.

Alle "klienterne" havde deres egne værelser på Strøbyhus. Det fik de i 1970, hvor Strøbyhus dengang var forud for tiden i forhold til mange andre institutioner i Danmark. Værelserne var små, og der var kun plads til en seng, en stol og et lille klapbord. Der var et klædeskab og en håndvask, hvor de kunne børste tænder. Beboerne havde ikke deres egne møbler, sengetøj eller håndklæder, men derimod egen barbermaskine/skraber og tøj. Der var fælles toiletter og bad på gangen.

Strøbyhus bestod også af et storkøkken, der leverede maden. Det var typisk en klient, der hentede maden til afdelingen i en lille trækvogn. Det var en vigtig og betroet opgave for klienterne.

I storkøkkenet var der ansat 2 økonomaer og 2 køkkenassistenter samt en beboer. Institutionen var stort set selvforsynende, og der blev lavet mad fra bunden. I starten slagtede man egne køer, får, og høns. Grønsager og kartofler kom ligeledes fra avl på markerne omkring Strøbyhus. Det var de bedst fungerende beboere, der arbejdede i marken med støtte fra personale fra Skovlyst, som også dengang var et aktivitetstilbud.

Meget af det arbejde, der i dag udføres som botræning med beboerne, var der dengang ansat personale til at udføre. Der var f.eks. ansat 3 rengøringsdamer i huset "Klintebo", og de varetog al rengøring på

værelser og fællesarealer. Hvid vask blev sendt til vaskeriet, og den daglige tøjvask var en opgave, en af beboerne havde med støtte fra de ansatte.

Der var tørretumbler, men der skulle spares på strømmen, så derfor blev der lavet tørreplads i metal, som stod i flere rækker. Disse tørrestativer står stadig udenfor Langhuset og minder om en forgangen tid, men bliver ikke længere brugt. Der var også ansat en "sydame", som reparerede og syede navne i klienternes tøj.

I løbet af de 40 år er der sket store ændringer, både i forhold til arbejdet men også i forhold til tilgangen til beboerne.

Erika fortæller, at den største forskel, hun ser på arbejdet dengang og nu, handler om tid og selvbestemmelse. I dag er der en

normering på 3 til 14 beboere og meget tid går med lovpligtig dokumentation, registrering, handleplaner, icf. osv. "Dengang var normeringen bedre", siger Erika. "Der var vi 2 og mange gange 3 ansatte til 6 klienter. Vi havde derfor masser af tid til den enkelte beboer og aktiviteter, men kun en bus at køre dem rundt i. I dag har vi masser af busser og biler, men mindre tid til at tage på tur med beboerne".

Handleplanen blev skrevet med blyant. Man rettede i den fra sidste år, og når den var færdig blev den sendt op til kontoret, hvor den blev renskrevet på skrivemaskine. Dette og fotografier samt daglige notater i kinabøger, var den eneste form for dokumentationsarbejde, de ansatte havde.

I forhold til selvbestemmelsesretten havde personalet dengang både ret og pligt til at træffe beslutninger på vegne af klienterne. Selvbestemmelse var kun for de beboere, der kunne "slå i bordet", som Erika siger. Ellers var det personalet, der fortrinsvis bestemte, hvad de skulle. Om de skulle på job, om de skulle på slank, hvor de skulle på ferie, hvilket tøj de skulle have på osv., siger Erika.

I dag arbejdes der i høj grad ud fra det enkelte menneskes ressourcer, et liv på egne præmisser med med-/og selvbestemmelse, brugerinddragelse og medborgerskab. På lige fod med andre. Som Erika siger: "Nu vejleder vi dem, før bestemte vi, hvad der var godt for dem"

I modsætning til i dag var der dengang ikke en særlig god pårørendekontakt. Mange af klienterne havde boet på institutioner det meste af deres liv og havde ikke pårørende, som de kendte eller havde omgang med.

Også ansvaret for den enkelte klient/beboer har ændret sig, fortæller Erika. Før var det den ansatte, der vurderede om be-

boerne havde brug for håndkøbsmedicin og herefter indkøbte og udleverede dette. Trods det, at alle supermarkeder i dag sælger håndkøbsmedicin inklusiv smertestillende, må beboerne intet få af dette uden lægens godkendelse. Efter Erikas mening, burde det være en menneskeret at have mulighed for at få håndkøbsmedicin, når der er behov for det, uanset hvem man er.

Erika så derfor gerne at beboerne havde et aflåst medicinskab i lejligheden, hvor der var adgang til at udlevere den håndkøbsmedicin, som den enkelte har behov for.

Det, at beboerne har fået deres egne lejligheder, og dermed ikke længere flyttes rundt fra værelse til værelse ud fra, hvad der var praktisk for institutionen rent logistisk, er ligeledes et stort fremskridt, bemærker Erika. "Det er vigtigt, at den enkelte har sin egen lejlighed, hvor man har mulighed for at trække sig fra fællesskabet."

Erika og hendes mand Søren har været gift i 48 år og har sammen 2 børn og 5 børnebørn. Også fritiden bruges på at drage omsorg for andre, både som datter, hustru, mor, farmor, mormor søster og ledsager. Ofte kommer børnebørnene forbi, og ellers bruges tiden på at løse kryds og tværs, Sudoku eller at være handicapledsager for en blind kvinde. Erika har også stadig sin mor på 88 år, som hun besøger og kører ærinder med.

Erika har ingen planer om at stoppe med at arbejde foreløbig. Hun elsker sit job og trives med det utilregnelige, hvor man ikke nødvendigvis kender det, der skal ske, før det sker. "Den dag jeg stopper, vil jeg nok fortsætte som ledsager og sandsynligvis tage del i det frivillige arbejde rundt omkring", slutter Erika.

*Leila Kure
Pædagog på Bo- og Dagtilbuddene Klintebo*

Reception for Erika

Den 5. april afholdt Erika reception i Langhuset. Her modtog hun dronningens fortjenstmedalje for 40 års lang og tro tjeneste.

Forinden var Erika og hendes familie blevet hentet i limousine, hvor de fik champagne og hørte Elvis.

Der var både mødt beboere, nuværende og tidligere kollegaer og ledere samt Erikas egen familie. Der blev givet gaver, holdt taler og beboerne sang 3 udvalgte sange for Erika. Klokken 15 blev Erika og hendes familie hentet af limousinen igen efter en dejlig dag.

I Sunde Hænder

Det er et stort ønske hos LEV, at der i landets kommuner gennemføres løbende sundhedstjek af borgere med en kognitiv funktionsnedsættelse. Denne gruppe af borgere lever i gennemsnit kortere end resten af befolkningen, og deres sundhedstilstand er ringere.

Af Henrik Stilling

Det forværres af, at mange kan have svært ved at udtrykke, hvordan de har det, og de kan have svært ved selv at genkende tegnene på sygdom. Desværre er det ofte svært for kommunerne at finde de nødvendige ressourcer til at gennemføre løbende tjek af borgernes sundhed.

Også på Bornholm kniber det med pengene, men det kan projektet "I Sunde Hænder" måske hjælpe på. Projektet er et samarbejde mellem kommunens Center for Sundhed og Center for Psykiatri og Handicap. Sundhedschef Trine Dorow og Psy-

kiatri- og Handicapchef Michael Hansen Bager har søgt Sundhedsstyrelsens pulje for projekter for socialt udsatte og har fået knap 1 million kroner til projektet.

Samtidig har kommunen selv fundet ca. en halv million kroner som medfinansiering. Pengene i projektet skal til dels gå til uddannelse af personalet på bosteder, der sendes på kursus i at genkende symptomer på demens, diabetes, KOL og hjerte-kar-sygdomme. Derudover får 20 medarbejdere en diplomuddannelse i "Udviklingshæmning og demens".

Men det mest centrale i projektet er, at der er ansat en sygeplejerske, der skal tilbyde alle beboere på bostederne et sundhedstjek. Det er naturligvis den praktiserende læge, der skal diagnosticere eventuelle sygdomme eller lidelser, men sygeplejersken kan pege på, hvilke problemer den enkelte kunne have. Det er en 12 punkter lang tjekliste med de mest almindelige problemstillinger, som sygeplejersken skal

Regionskommunen har søgt og fået puljepenge til at sætte fokus på sundhedsproblemer blandt socialt udsatte bornholmere. Måske kan projektet "I Sunde Hænder" være springbræt til permanent løsning.

gennemgå, og når sygeplejersken i oktober måned er ved at være færdig, er ca. 150 borgere blevet tilset. Udover beboere på kommunens egne bosteder vil beboerne på de private bosteder Valmuen og Kærbygaard også blive tilbudt et sundhedstjek.

Hos LEV Bornholm er vi positive overfor projektet, selvom vi mener, at det ikke burde være nødvendigt, da vi synes, at et sundhedstjek løbende bør tilbydes alle med udviklingshæmning. Men da der nu ikke er afsat penge til det i kommunen, fortjener kommunen stor ros for initiativet og for deres ansvarlige tilgang til problemstillingen. Men hvad så med fremtiden, når projektet er slut ved årsskiftet, hvad skal der så ske?

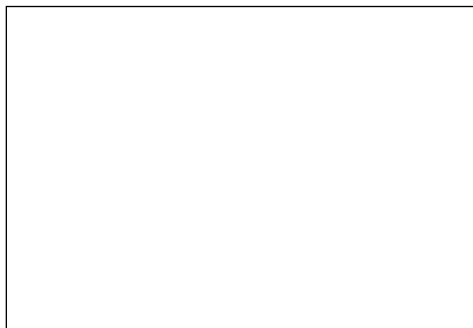
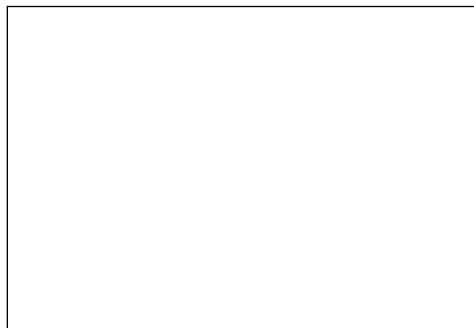
Vi har stillet det spørgsmål til Michael Hansen Bager, og han håber meget, at de erfaringer, sygeplejersken gør sig, kan bruges til at finde en mere permanent løsning.

Selvom sygeplejersken ikke må lave dataopsamling af den enkeltes sundhedstilstand, så vil gennemgangen alligevel give et billede af sundhedsproblemerne i gruppen, og hvor stort behovet for, at der

bliver fastansat en sygeplejerske, er. Michael Hansen Bager understreger, at det er et politisk spørgsmål at finde finansieringen til en sygeplejerske, men at det er på hans ønskeseddel, og at det er givet videre til politikerne i Social- og Sundhedsudvalget.

LEVs landsformand Anni Sørensen hørte på Folkemødet om projektet, og hun var glad for initiativet. Hun fortalte, at der er andre steder i landet, hvor man gennemfører sundhedstjek, men det er ganske få steder, og nogle steder er det endda kun på enkelte bosteder, at de gennemføres. LEV kunne derfor godt forestille sig, at man kunne tage udgangspunkt i projektet på Bornholm til at sammensætte et mere generelt forslag til, hvordan sundhedstjek kan blive indført på landsplan. Her er det helt oplagt at kigge på, at projektet gennemføres for et relativt lavt beløb.

Tiden må derfor vise, om "I Sunde Hænder" kan være et springbræt til en permanent løsning på landsplan, men forhåbentlig kan vi få en fast ordning på Bornholm inden.

En dejlig dag i middelalderen

Turen tilbage til middelalderen i juni måned var en stor succes. Gruppen fra Strøby, der er på centeret hver mandag, viste deres aktiviteter frem.

Det var som om, alt bare klappede, da vi den 9. juni havde inviteret alle medlemmer på besøg på Bornholms Middelaldercenter. Vejret var strålende, og der var over 60 tilmeldte til arrangementet.

I bestyrelsen havde vi slet ikke turde håbe på så stor opbakning, så det var dejligt at se så mange mennesker.

Da sæsonen ikke var startet endnu, var centeret kun åbent for os, hvilket var rigtig godt. Der var plads og ro til, at alle kunne være med. Vi blev delt i tre grupper, der hver blev vist rundt af en guide. Her så vi en vandmølle, et hus, en festsal og en gæbestok. Vi hørte om farvning af garn og prøvede flere gamle lege. Særligt populært var bueskydningen, som alle der havde lyst, fik lov til at prøve.

Det var spændende at se Strøby-gruppen, der var klædt i tøj, som det så ud i middelalderen, og vi fik lov at se nogle af de ting, de laver, når de er derude om mandagen. Som tak for hjælpen fik de alle en lille pakke med slik og frugt.

Herefter var der sandwich og sodavand til frokost. Men det var ikke slut med det, for de tre guider viste flere gamle lege frem. Mange af legene var for de fleste ukendte, men det blev også til en omgang tovtræk. Arrangementet sluttede af med et brag, da der blev fyret krudt af udenfor stormandsgården.

Vi har fået mange tilkendegivelser om, at det var et godt arrangement, og rosen er allerede givet videre til Middelaldercenteret. Hvis du har forslag til, hvor vi kan tage på udflugt næste forår/forsommer, så må du gerne kontakte kredsformanden.

Kulturhuset tog hul på forårssæsonen med flere ture ud af huset. Blandt andet besøgte vi i april TV2 Bornholm, hvor redaktionschef Peter Funch viste rundt og fortalte om stedet.

I maj måned gik turen til fyret på Hammeren. Her fik vi mange fortællinger om fyrets historie af fyrmesteren.

Næste tur var til Rø Golfbane i juni. Vi prøvede at spille fodboldgolf, som er overraskende sjovt og udfordrende, og så fik vi frisk luft, skøn natur og sjov motion.

I Kulturhuset havde vi vores traditionelle modeopvisning. Denne gang var det med genbrugstøj fra Røde Kors' genbrugsbutik længere nede i Østergade. Vi havde et fint samarbejde med de frivillige i butikker, som hjalp modellerne med at finde superflot tøj frem til billige penge.

Derudover havde vi en aften med folkedans, hvor folk og fæ spillede og instruerede i de forskellige danse.

Der venter mange flere spændende arrangementer i august måned, hvor der er tur til Bornpark Minigolf den 9. august, grillaften med Jacob Norreen den 16. august og tur til Hammershus besøgscenter den 23. august.

Sandemandsgården har igen været i biografen

Denne gang havde brugerne valgt at se "Det store nøddekup 2". Valget blev truffet igennem en demokratisk proces på et brugermøde, hvor flertallet bestemte filmen. Det var en sjov animationsfilm med fuld fart over feltet fra start til slut.

Turen til biografen har været længe undervejs, eftersom en snestorm ramte øen på dagen, hvor vi havde planlagt turen. Derfor har brugerne ventet i flere måneder på at komme afsted, så det var med ekstra stor spænding og glæde, vi endelig kunne gøre brug af gavekortet.

Det var en skøn formiddag med hygge og samvær på tværs af grupperne.

Vi vil gerne sige tusind tak til JENSEN Denmark A/S for gavekortet og for muligheden til at skabe oplevelser for vores brugere. Samtidig vil vi gerne takke for et fantastisk samarbejde i løbet af året, hvilket bidrager til en stor arbejdsidentitet hos brugerne og giver følelsen af at være en del af noget større.

Bennys KLAPjob

Lørdag eftermiddag på Folkemødet var Benny Hansen centrum i et event om KLAPjob.

Benny Hansen fra Rønne er en af de mange, der har fået et skånejob ved hjælp af KLAPjobprojektet.

Benny arbejder på Café Baltic i Snellemarkcentret, og han var inviteret af LEV og KLAPjob til at komme på Folkemødet og fortælle om sit arbejde. Benny har selv været opsøgende i forhold til at få jobbet, og han er meget glad for at have et job. Hans arbejdsopgaver går blandt andet ud på afrydning og at vaske op.

Sammen med Benny fortalte LEVs direktør Torben Wind samt projektleder i KLAPjob Claus Bergman Hansen, om KLAPjobprojektet. KLAPjob har på nuværende tidspunkt skaffet knap 2700 jobs rundt omkring i landet, og prisen pr. skaffet job er i gennemsnit kr. 16.000, hvilket ifølge Torben Wind gør projektet til det hidtil mest effektive jobformidlingsprojekt.

På Bornholm har projektet skabt knap 60 skånejobs, men desværre har jobcenteret nu besluttet, at de ikke længere vil hjælpe til at formidle kontakten mellem arbejdsgivere og jobsøgende. Den formidling skal nu alene ske via KLAPjob.

Det er rigtig ærgerligt, når kommunerne ikke vil samarbejde med KLAPjob om at formidle skånejobs til førtidspensionister, simpelthen fordi det har så stor en værdi for de mennesker, der får et skånejob. Værdien kan direkte aflæses i statistikkerne, da kommunens udgifter til borgeren i gennemsnit falder, når borgeren får et job. Det skyldes bl.a. at livsværdien stiger så meget, at en del udgifter bortfalder. Borgeren får et bedre helbred og bliver mere social, og det sparer kommunen for penge.

Ved eventet var der flere nysgerrige tilhørere, der stillede spørgsmål til oplægholderne. Der var blandt andet tilhørere fra flere jyske kommuner. I disse kommuner arbejder KLAPjob naturligvis også, men det var ikke alle, der havde hørt om det – selvom nogle af dem arbejdede indenfor området. Kendskabet til KLAPjob kan derfor sagtens blive større. Det gælder også på Bornholm, og hvis du kender en der gerne vil have et KLAPjob, eller måske en, der gerne vil ansætte en "klapjobber", kan koordinator i KLAPjob Sasha Mastek kontaktes på tlf. 22 39 57 25.

Sandemandsgården på Folkemødet 2018

LEV Bornholm fik lov at bestemme indholdet i Foreningen Ligeværds telt i en hel time lørdag eftermiddag. Vi valgte at invitere Sandemandsgården.

Under titlen "Fælles ansvar: Beskyttet beskæftigelse og lokalt erhvervsliv" havde vi i LEV Bornholm samarbejdet med Sandemandsgården og JENSEN Denmark om arrangementet.

I løbet af planlægningen var vi hurtigt enige om, at det skulle være de daglige brugere på Sandemandsgården, der skulle vise deres arbejdsprocesser frem.

Heldigvis var vejret rigtig godt, så vi kunne bruge pladsen foran teltet til at sætte arbejdsborde op. Inde i teltet var der fyldt godt op på tilhørepladserne, da kredsformanden bød velkommen.

Herefter fortalte Benny Jørgensen fra JENSEN Denmark om virksomhedens samarbejde med værkstedet, og hvor vigtigt det er for dem at løfte deres sociale ansvar som lokal virksomhed.

Daglig leder på Sandemandsgården Søren Vaupell Christensen fortalte mere detaljeret om værkstedets arbejde og organisering, og der var en hel del interesserede spørgsmål. Blandt tilhørerne var formanden for Social- og Sundhedsudvalget Bjarne Hartung Kirkegaard, der udmærket kender til Sandemandsgården.

Herefter blev mikrofonen givet videre til finmekaniker og værkstedsassistent Jacob Blom, der fortalte om de arbejdsprocesser, der blev vist frem ved bordene. Og så var

der mulighed for at prøve arbejdet og tale lidt med brugere og pædagoger. Det trak masser af nysgerrige forbipasserende til, så der var rigtig mange, der fik prøvet at samle bøjler og andre komponenter.

Alle var enige om, at arrangementet var en stor succes, da det på bedste vis fik vist Sandemandsgården frem. Så der var store smil hos alle, da klokken blev 16, og det var tid til at pakke sammen. Brugerne kørte til "Texas" i Rønne, hvor LEV gav middag som tak for indsatsen.

Forårsudstilling i Mælkebøtten

Tak for jeres hjælp til at holde en dejlig grillaften den 18. maj i forbindelse med den årlige forårsudstilling.

*Af Peter Munch Kofoed
forældrerådet i Mælkebøtten*

Børnene havde glædet sig rigtig meget til at forældre, søskende og bedsteforældre, skulle komme og se deres kreationer og ikke mindst hygge i haven.

Bente bød kort velkommen og erklærede forårsudstillingen for åben. Derpå gik alle ned i atelieret for at se børnenes fine udstilling, som i år handlede om havet.

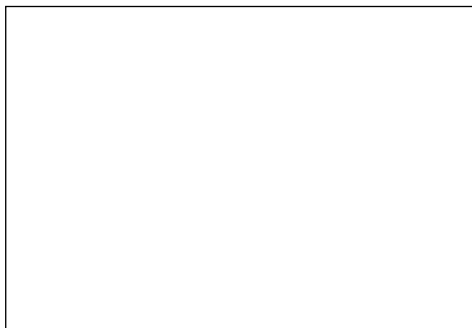
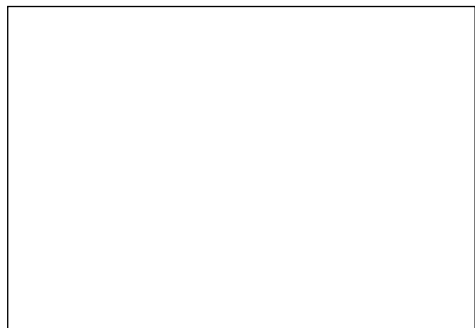
Herefter var der hygge på tæpper og ved bordene. Børnene legede fint, og søskende syntes som altid, det var sjovt at komme ned til Mælkebøtten.

Ca. kl. 16 blev det store bålsted startet op. Her kunne vi så nyde de lækkerier, som vores 2 kokke havde lavet til os. Mælkebøtten er så heldig at have hele 2 kokke i forældrerådet, og det kunne smages!

Snakken gik, og det samme gjorde tiden. Pludselig var klokken blevet mange, og det var begyndt at blive sengetid for de fleste. Folk gav en hjælpende hånd med at få ryddet op, og så lignede haven sig selv igen.

En hyggelig dag var gået, og folk havde hygget sig gevaldigt.

Vi takker mange gange LEV Bornholm for den gode mad.

Medlemskontingent: sæt venligst X

☐ Årligt med blad	300 kr.	☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	425 kr.	☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	175 kr.	☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.	☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.
☐ Årligt for forening med blad	800 kr.		
☐ Årligt abonnement	300 kr.		

Pensionist/studerende *)

☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.

Betal først, når girokortet modtages.

Firmamedlemskaber

☐ Alm. med blad	800 kr.
☐ Guldmedlem med blad (pr. år)	5.000 kr.
- Et Guldmedlem får ret til at bruge LEVs logo samt at blive nævnt på LEVs hjemmeside.

Undertegnede ønsker at blive medlem af **LEV Bornholm**

*) Angiv her hvilket år du forventer at afslutte dit studie: _____

SKRIV VENLIGST MED BLOKBOGSTAVER:

Navn: _____

Evt. samlevers navn (parmedlemskab): _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Landsforeningen LEV er interesseorganisationen, der siden 1952 har arbejdet for at forbedre udviklingshæmmedes vilkår.

Landsforeningen LEV · Blekinge Boulevard 2 · 2630 Taastrup
Tlf. 3635 9696 · Fax 3635 9697 · E-mail: lev@lev.dk · URL: www.lev.dk

HUSK
PORTO

Landsforeningen LEV
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup

Du kan også tilmelde dig på www.lev.dk